

[Poziv u članstvo...](#)

[Formular za prijavu članstva u Alumni klubu vsov ns...](#)

[Alumni klub - ppt...](#)

[Izveštaj Alumni do 2011/12...](#)

Njihovi đaci ne rade ni testove ni domaći, a najbolji su na svetu

Tekst je poslala firma Yellow pages na vaspitac.alumni.ns@gmail.com

Od kad je pre 40 godina u njihovoj zemlji izvršena reforma školstva, finski učenici su najbolji na svetu, iako na časovima nikada ne rade kontrolne i pismene zadatke, a kod kuće ne pišu domaći.

Iako se finska ideja državnih škola kosi sa svim pravilima po kojima funkcionišu naše, tajna njihovog planetarnog uspeha je vrlo jednostavna, a može se svesti na tri reči: *manje je više*.

Za razliku od našeg i zapadnog sistema koji uspeh pojedinca mere u odnosu na to koliko je sati u toku dana radio, smatrajući one koji od posla jedva stižu da spavaju najuspešnijima, *Finci imaju drugačiji sistem vrednosti*

Dok mi svoja dostignuća povezujemo sa položenim testovima i količinom odrađenih zadataka, ubrajajući one koji „rade dok ne padnu na nos“ u najvrednije, bilo u školi ili kasnije na poslu, Finci su uvideli da forsiranje prelaska na sledeći, teži nivo, sa više lekcija, strožijim testovima,

zahtevnijim zadacima i bogatijim sadržajem ne stvara obrazovaniju naciju već istrošene nastavnika i frustrirane đake.

Ovih 10 stvari se nažalost ne praktikuje u našim državnim školama, što je prava šteta jer *od dece prave srećne vunderkindove predodređene da uspeju u životu.*

MANJE FORMALNOSTI = VIŠE MOGUĆNOSTI

Deca u Finskoj kreću u školu sa 7 godina, što im omogućava da do tad uče kroz igru i istraživanja, a ne „zaključani“ u nekoj učionici. *Nakon devet razreda osnovne škole, koju završavaju sa 16 godina*

, đaci biraju da li će upisati „gimnaziju“ koja predstavlja mešavinu srednje i više škole, traje tri godine i ima za cilj da ih pripremi za upis na fakultet ili školu koja bi se mogla uporediti sa našim srednjim školama, nakon koje takođe mogu upisati fakultet.

Ideja ovakvog sistema je da *deca ne osećaju presiju upisa na fakultet*, koja vodi pukom ispunjavanju forme i završavanju najlakšeg fakulteta, čemu je jedini cilj ne sticanje znanja već diplome. Finsko školstvo na ovaj način usmerava decu u suprotnom, ispravnom smeru, ka negovanju svojih talenata i sklonosti, što je preduslov predanog rada nakon kog uspeh dolazi sam po sebi.

Najviše mladih Finaca, nakon osnovne, odlučuje se za upis u „srednju školu“ (malo manje od 60% njih). Većina ostalih (oko 40% njih) bira „gimnaziju“ pa *samo 5% šesnaestogodišnjaka odmah počinje da radi*

MANJE VREMENA PROVEDENOG U ŠKOLI = VIŠE ODMORA

Časovi u Finskoj počinju između 9:00 i 9:45. U Helsinkiju se čak razmatra donošenje zakona koji bi propisivao da škola i ne sme počinjati pre 9 sati, jer sva istraživanja pokazuju da je *adolescentima neophodan kvalitetan san ujutru*

. S druge strane, „radni dan“ se za đake završava između 14:00 i 14:45, ali svi ti termini su promenljivi. Poenta je da u proseku imaju *tri do četiri časa*

od po 75 minuta, sa nekoliko pauza između, kako bi i đaci i učitelji bili odmorni i spremni za rad.

MANJE RADNIH SATI = VIŠE VREMENA ZA PLANIRANJE

Sloboda koju đaci imaju – da ne budu u školi ako u tom trenutku nemaju časove (ukoliko im prvi čas počinje u 11, pre toga ne moraju doći u školu) važi i za nastavnike. Za razliku od američkih kolega kod kojih taj broj prelazi 1.000, finski učitelji godišnje odrade oko 600 sati, ali to ne znači da su manje vredni: to što provode manje vremena na svom radnom mestu, u njihovom slučaju znači samo da *mogu više da se posvete osmišljavanju novih, inovativnih i motivišućih lekcija.*

MANJE UČITELJA = BOLJA BRIGA O DECI

Osnovci u Finskoj često imaju *istog učitelja prvih šest godina školovanja*. Kada jedna ista osoba provede u kontinuitetu šest godina sa 15 ili 20 đaka, o kojima brine, „podiže ih“ i podučava, bolje od bilo koga drugog poznaje navike te dece, koji metod učenja im najviše odgovara...

Prateći napredak te dece nekoliko godina, učitelji imaju i lični interes da ta deca budu uspešna. Takođe, ako u startu primete neki problem u ponašanju, sami žele da ga odmah reše, svesni da će u suprotnom morati da se nose s njim narednih šest godina.

MANJE PRIMLJENIH KANDIDATA = VIŠE POVERENJA U NJIH

Diploma iz primarnog obrazovanja je najprestižnija diploma u Finskoj. Od svih „diplomiranih učitelja razredne nastave“ škole u Finskoj primaju samo 10% njih

, odbijajući svake godine na hiljade školovanih učitelja – ne zato što za njih nema posla, već zato što samo posedovanje odgovarajuće diplome ne podrazumeva da kandidati imaju tražene kvalifikacije.

Da bi neko postao učitelj on mora da bude ne samo najbolji u svojoj generaciji već i da prođe *čitavu seriju intervjua i procena*

, s obzirom na to da je nužno da poseduje i

prirodni talenat i potrebu da podučava

, koji se ne stiču diplomom, pa čak ni onom stečenom nakon

master studija

, koja je takođe jedan od traženih uslova.

Rigorozni postupak odabira učitelja obezbeđuje još jednu izuzetno važnu stvar, a to je poverenje: u metode i način rada ovako odabranih učitelja *imaju poverenja i njihovi nadređeni, ali i roditelji*

. Znajući koliko su

obrazovani, obučeni i nadareni, čak ni ne pokušavaju da se mešaju u njihov posao, a kamoli dovode u pitanje njihov autoritet i odluke.

MANJE ČASOVA = VIŠE VREMENA ZA ODMOR

Posle svakog časa đaci imaju pauzu za ručak ili užinu, kada obavezno idu napolje, kakve god vremenske prilike bile. Tih dvadesetak minuta daju im *vremena da procesuiraju ono što su učili, ali i razgibaju mišiće i udahnu svež vazduh*

, što su brojne neurološke studije pokazale kao ključno u smislu sposobnosti za učenje:

stagnacija tela vodi stagnaciji uma, zbog čega deca postaju nemirna, pa čak i hiperaktivna, a samim tim i nesposobna da u tom trenutku usvajaju ikakva znanja.

Kako sve ovo važi i za učitelje, oni takođe imaju *vreme za odmor koji se odvija u prostorijama nalik našim zbornicama*

, ali prilično drugačije uređenim: osim kuhinje u kojoj mogu da se okrepe, u njima su stolovi za kojima sede sa kolegama, kreveti na kojima se odmaraju, pa čak i fotelje za masažu.

MANJE TESTOVA = VIŠE UČENJA

Učiteljima i nastavnicima koji moraju ispunjavati norme o broju testova, i čije plate zavise od broja poena koje studenti dobiju na njima, ideja o potpunoj slobodi u podučavanju je nezamisliva. Osim jednog testa koji je zbog „profesionalne orijentacije“ nužan kada se deca nakon završenog osnovnog obrazovanja odlučuju šta će upisati dalje, *u finskim školama nema pismenih provera znanja.*

Učitelji imaju određene ruke kada je u pitanju njihova vizija najefikasnijeg sticanja znanja jer usled izostanka stalnih kontrolnih i pismenih zadataka imaju više vremena na raspolaganju, pa su *slobodni da rizikuju, probaju nove stvari i kreiraju drugačiji, zabavan nastavni plan* koji će od đaka napraviti individualce koji znaju kako da pokrenu neki projekat ili rade sistematično do postizanja cilja.

MANJI OBIM GRADIVA = VIŠE RAZUMEVANJA

Sistem u kom se školstvo svodi na predavanje lekcija kako bi do narednog pismenog zadatka đaci prošli kroz sve oblasti o kojima će na testu biti upitani, bez obaziranja na to da li su svaku od njih uopšte savladali ili samo „nabubali“ u Finskoj je verovatno u rangu smrtnog greha.

Budući da oni nemaju pismene provere znanja, učitelji pažljivo prolaze kroz nastavni plan korak po korak, ne razmišljajući da li će sve stići, jer je *jedino što oni treba da (po)stignu to da deca sve o čemu u školi slušaju zaista shvate i u to duboko proniknu*

. U finskim školama se ne uči da bi se položio test nego da bi se, verovali ili ne, nešto naučilo.

MANJE DOMAĆIH ZADATAKA = PRODUKTIVNIJI ČASOVI

Kada biste nekom finskom roditelju rekli da vaše dete ima privatne profesore iz matematike, hemije i francuskog, jer u školi ne može da savlada te predmete, pomislio bi da nešto nije u redu ili sa vašim detetom ili sa vama. A zapravo, onaj ko ne valja je školski sistem u kom učitelji ne uspevaju ono zbog čega postoje i oni i škole – da nauče decu onome što deca treba da znaju.

Dokaz da je to, osim što je logično, i vrlo izvodljivo u praksi jeste činjenica da na svakom takmičenju znanja u svetu finski učenici svaki put potuku do nogu svoje drugare iz azijskih zemalja u kojima se takođe podrazumeva da deca van škole treba da imaju sate i sate dodatnog podučavanja.

Zadaci koje deca u Finskoj dobijaju nemaju rok za predaju i ne ocenjuju se, pa ipak, daci se njima bave na samim časovima jer su im interesantni, a pride znaju da će tako kod kuće imati

više slobodno vremena.

MANJE ĐAKA = VEĆA POSVEĆENOST

Odeljenja sa manjim brojem đaka omogućavaju učiteljima da im se više posvete. Ako svaki od njih, što je slučaj kod nas, svakodnevno ima časove u sedam ili devet odeljenja, od po tridesetak đaka (što je o 210 do 270) broj dece kojoj on treba da se posveti direktno ga onemogućava u toj misiji. U finskim školama statistika je daleko konstruktivnija: *tamošnji učitelji sretnu se sa 60 do 80 studenata dnevno.*

Društvo u kom se čitave generacije obrazuju sa ciljem da „dobiju papir“, paradoksalno računajući da će naučiti kako se radi tek kada dobiju posao, ne samo što je osuđeno na propast, već pojedinci koji u njemu završe školu teško uspevaju i kada odu u bilo koju drugu zemlju na svetu jer su na užtrb neophodnog, praktičnog znanja, morali da se bave gomilom tema od kojih nikada neće imati nikakvu korist. Finski sistem je svojim čvrstim pozicijama na vrhu internacionalnih lista najboljih đaka iz raznih oblasti dokazao da *škole moraju početi da funkcionišu drugačije.*

Shvatanjem podučavanja kao nečega što se mora bazirati na *visokoj stručnosti, kreativnosti i posvećenosti svakom pojedincu*, uspostavlja se dragocen niz poverenja, koji je i uzrok i posledica uspešnosti takvog sistem obrazovanja: društvo veruje da će škole zaposliti dobre učitelje, škole da učitelji znaju šta rade, roditelji da je to za njihovu decu dobro, učitelji da deca uče da bi nešto znala, a đaci da od učitelja dobijaju sve što im je potrebno da bi „uspeli u životu“.

Zahvaljujući postignutim rezultatima, cela zajednica poštuje školstvo i krug blagostanja je zatvoren. Na taj način školovanje i sticanje znanja besprekorno funkcioniše jer je zapravo *sve vrlo jednostavno*

– samo to treba shvatiti, kao što Finci odavno jesu.

Članica Alumna kluba naše škole Ivana Indin poziva sve zainteresovane na **Radionicu društveno angažovane umetnosti**

Radionica će trajati od **6. februara do 12. marta 2016.** Radne sesije odvijaće se u tom period **subotom od 11 do 15 sati**

u prostorijama “IZ KRUGA - VOJVODINA” u ulici

Bulevar vojvode Stepe 67

u Novom Sadu.

Dodatne informacije na telefon 021/6334584, ili imejl:

office@izkrugavojvodina.org

[Pozivno pismo](#)

...

